



Handläggare
Oscar Hammar
Telefon: 08-508 25 248

Till
Socialnämnden
2021-10-26

Motion om ökad rättstrygghet

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad
Dnr KS 2021/601

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen avseende *Motion om ökad rättstrygghet*.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat motionen *Ökad rättstrygghet* som framför förslaget att Stockholms stad ska erbjuda juridisk rådgivning till stadens medborgare vid medborgarkontoren.

Det finns idag möjligheter för en enskild att få stöd till juridisk rådgivning genom hemförsäkringens rättsskydd eller, i vissa fall, kan rättshjälp utges från staten. Det finns även utrymme inom ramen för ekonomiskt bistånd att en enskild, i vissa fall, kan beviljas kostnader för t.ex. rättshjälpsavgift. I dagsläget erbjuder Stockholms stad advokatjour via bibliotek och medborgarkontor i flera stadsdelsområden. Advokatsamfundet ansvarar för verksamheten med stöd från Stockholms stad.

Förvaltningen anser att det inte finns tydligt lagstöd för staden att ge juridisk rådgivning vid medborgarkontoren som motionen föreslår.

Det finns även frågor kopplat till juridisk rådgivning som gör att denna typ av service från staden kan anses som problematisk.

Förvaltningen anser därmed att staden inte bör erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarskapskontoren.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat motionen *Ökad rättstrygghet* som framför förslaget att Stockholms stad ska erbjuda juridisk rådgivning till stadens medborgare vid medborgarkontoren. Motionen är skriven av Salar Rashid och Karin Gustafsson, socialdemokraterna. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Akavia och Advokatsamfundet. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 november 2021.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Under beredningen har samråd skett med juridiska avdelningen, stadsledningskontoret. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 20 oktober 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 21 oktober 2021.

Ärendet

Författarna till motionen föreslår att Stockholms stad ska erbjuda juridisk rådgivning till stadens medborgare vid medborgarkontoren. I motionen beskriver motionärerna att lagen utesluter rättshjälp i förhållande till många frågor som kan vara angelägna för den berörda individen. Motionärerna beskriver även att tillgängligheten till rättshjälp saknas på många orter i Stockholm där rättshjälp inte kan erbjudas till alla personer som behöver detta. Mot bakgrund av detta föreslår motionärerna att kommunfullmäktige beslutar om att Stockholms stad ska erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontoren.

Jämställdhetsanalys

I Stockholm stads program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 framgår det i fokusområde sju att stadens verksamheter ska vara utformade så att de möter flickors och pojgars, kvinnors och mäns behov på likvärdiga villkor. Att erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontor som motionen föreslår bör därmed följa stadens program för jämställdhet och den rådgivning som erbjuds till medborgarna ska därmed vara likvärdig för både kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det finns idag möjligheter för en enskild att få stöd till juridisk rådgivning genom hemförsäkringens rättsskydd eller, i vissa fall, kan rättshjälp utges från staten. Det finns även utrymme inom ramen för ekonomiskt bistånd att en enskild, i vissa fall, kan beviljas kostnader för t.ex. rättshjälpsavgift. Detta är något som även tas upp i socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd SOSFS 2013:1. Stockholms stad erbjuder även konsumentvägledning.

I dagsläget erbjuder Stockholms stad advokatjour via bibliotek och medborgarkontor i flera stadsdelsområden. Advokatjouren erbjuder kostnadsfri service där advokater hjälper den enskilde med råd om var den enskilde kan vända sig för att få eventuellt fortsatt hjälp. Ett besök hos advokatjouren tar ca. 15 min och Advokatsamfundet ansvarar för verksamheten med stöd från Stockholms stad. Förvaltningen anser att detta är en rimlig nivå på den juridiska hjälp som staden kan erbjuda. Dock ser förvaltning positivt på om denna advokatjour skulle kunna erbjudas i samtliga stadsdelsområden i staden.

Förvaltningen anser att det inte finns tydligt lagstöd för staden att ge juridisk rådgivning vid medborgarkontoren som motionen föreslår. Utöver att det saknas tydligt lagstöd så finns det även fler frågor kopplat till juridisk rådgivning som gör att denna typ av service från staden kan anses som problematisk. Utifrån detta anser förvaltningen att staden inte bör erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontoren.

Exempel på att juridisk rådgivning från stadens sida kan anses som problematisk är att kommunen måste vara opartisk, enligt regeringsformen 1 kap. 9 § regeringsformen, vilket gör det svårt för kommunen att ge rådgivning i en tvist. Är kommunen part i en tvist som vid exempelvis hyresfrågor eller i ärenden om stadens myndighetsutövning/beslutsrätt i övrigt så är det olämpligt för staden att ge juridisk rådgivning som kan uppfattas som att ombudsåtagande ges. Det kan också uppkomma frågor om kommunens skadeståndsansvar vid eventuellt felaktig rådgivning (se 3 kap. 3 § skadeståndslagen (1972:207)).

Det finns en allmän serviceskyldighet för myndigheter i 6 § förvaltningslagen (2007:900). Av förarbetena till bestämmelsen framgår dock att myndigheternas serviceskyldighet inte omfattar t.ex. rådgivning av sådant slag som privata ombud med juridisk

specialkompetens inom ett visst område tillhandahåller åt enskilda individer och företag.

Förvaltningens bedömning, med hjälp av juridiska avdelningen, är att juridisk rådgivning från stadens sida inte är förenligt med kommunallagen (2017:725). Det kan heller inte uteslutas att ett tillhandahållande av gratis juridisk rådgivning skulle strida mot konkurrenslagen (2008:579).

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen avseende *Motion om ökad rättstrygghet*.

Bilagor

1. Motion om ökad rättstrygghet.